Alcohol in de huisartsenpraktijk: implementatie van een aanbeveling

Haio: VAN POUCKE Tineke , U.G.
Promotor: WILLEMS Sara , U.G.
Praktijkopleider: Bocklandt Caroline

Context: In deze masterproef werd de richtlijn van Domus Medica in verband met problematisch alcoholgebruik geïmplementeerd in de praktijk. Dit gebeurde aan de hand van screening en eventueel een korte interventie bij patiënten met diabetes en/of patiënten die slaap-en/of kalmeringsmedicatie gebruiken. Uit literatuuronderzoek bleek dat screening en korte interventie een matige effectiviteit heeft, het is echter wel kosten-effectief.

Onderzoeksvraag: Kan de aanpak van problematisch alcoholgebruik bij patiënten met diabetes en/of patiënten die slaap- en/of kalmeringsmedicatie nemen, verbeterd worden?

Methode: Er werd van eind juni 2017 tot en met eind december 2017, dus gedurende 6 maanden, bij patiënten in de praktijk met diabetes en/of patiënten die slaap-en/of kalmeringsmedicatie gebruiken aan de hand van de AUDIT-C gescreend naar problematisch alcoholgebruik of alcoholafhankelijkheid. Dit werd gedaan met behulp van een hiervoor ontwikkeld computerprogramma. Bij patiënten met niet aanvaardbaar alcoholgebruik werd bovendien gepolst naar enkele aspecten in verband met vermindering van hun alcoholgebruik. Dit gebeurde aan de hand van een korte vragenlijst (6 vragen, waaronder 1 open vraag).

Resultaten: In totaal werden 119 patiëntencontacten geregistreerd. Vier van deze patiëntencontacten betrof een follow-up gesprek. Eén patiënt kwam 2 keer op geregistreerde follow-up. Verder werden nog 4 contacten geregistreerd omwille van het alcoholgebruik van de patiënt zonder dat de patiënt diabetes had of slaap- en/of kalmeringsmedicatie nam. De prevalentie van niet aanvaardbaar alcoholgebruik bedroeg 9% (10 van 111). Opvallend was dat in de leeftijdsgroep van 46 tem 55-jarigen het niet aanvaardbaar alcoholgebruik veruit het hoogst was (5 patiënten van de 18, 28%). Verder zijn er veel te veel 65-plussers die slaapmedicatie nemen (37 patiënten van de 82, 45%). Bij de drie geregistreerde follow-up consultaties daalde de AUDIT-scores (13, 20 en 29 naar respectievelijk 3, 1 en 27). Het meest in het oog springende resultaat van het kwalitatief onderzoek bij patiënten met niet aanvaardbaar alcoholgebruik was dat alle patiënten (11 van de 11, 100%) vonden dat het de taak is van de huisarts om het alcoholgebruik na te vragen. Verder gaven 8 van de 11 patiënten (72,7%) aan dat ze liefst zonder hulp het alcoholgebruik zouden aanpakken.

Conclusie: De AUDIT-C is een gemakkelijk bruikbaar screeningsinstrument en kan in de toekomst zeker verder gebruikt worden voor gerichte screening.